

Seat No. : _____

AI-136

April-2022

M.A., Sem.-IV

509 : Economics

(Economics of Modern India)

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

નોંધ : પ્રશ્ન 1 થી 8માંથી ત્રણના જવાબ લખવાના છે. (દરેક પ્રશ્નનાં 14 માર્ક્સ) અને પ્રશ્ન 9 ફરજિયાત છે.

1. ગરીબી એટલે શું ? ભારતમાં ગરીબીના વલણો તપાસી ગરીબી નિવારવાના ઉપાયો સમજાવો.
2. ભારતમાં નાણાકીય ક્ષેત્રના સુધારાઓ વિગતે ચર્ચો.
3. વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત ભારતના સંદર્ભમાં સમજાવો.
4. ભારતમાં ગરીબીનું વિશ્લેષણ સમજાવો.
5. વસ્તી, ગરીબી અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ ચર્ચો.
6. ભારતમાં પ્રદૂષણને અંકુશમાં લેવા માટે સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલા પગલાંની ચર્ચા કરો.
7. ભારતીય અર્થતંત્રમાં આર્થિક સુધારા બાદ આયોજનનો ફાળો ચર્ચો.
8. GSTનું માળખું સમજાવો અને ભારતીય અર્થતંત્ર પર તેની અસરોની ચર્ચા કરો.

9. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર)

8

- (1) મૂળભૂત આર્થિક માપદંડો જણાવો.
  - (2) ભારતીય વસ્તીના લક્ષણો જણાવો.
  - (3) લેણદેણની તુલાની અસમતુલા નિવારવાનો એક ઉપાય જણાવો.
  - (4) ટકાઉ વિકાસ એટલે શું ?
  - (5) Self-help groupsની કામગીરી સમજાવો.
  - (6) ચિપકો આંદોલન શું છે ?
  - (7) નીતિ આયોગ (NITI)નું પુરૂ નામ સમજાવો.
  - (8) Digital Indiaનો ખ્યાલ સમજાવો.
-

Seat No. : _____

AI-136

April-2022

M.A., Sem.-IV

509 : Economics

(Economics of Modern India)

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Note : Write answer to any **three** from questions **1 to 8**. (Each of **14** marks) and Question **9** is Compulsory.

1. What is Poverty ? Check out the trends of poverty in India. Explain solutions to prevent poverty.
2. Discuss the details of financial sector reforms in India in detail.
3. Explain the theory of demographic transition in the context of India.
4. Explain analysis of poverty in India.
5. Discuss the relationship between population, poverty and the environment.
6. Discuss the steps taken by the government to control pollution in India.
7. Discuss role of planning in Indian economy after economic reforms.
8. Explain the structure of GST and discuss its implications on Indian economy.

9. Answer in short of the following : (any **four**)

8

- (1) State the basic economic indicators.
  - (2) State the characteristics of Indian population.
  - (3) Explain the one step to prevent imbalance of payment.
  - (4) What is Sustainable Development ?
  - (5) Explain the function of self-help groups.
  - (6) What is Chipko Movement ?
  - (7) Explain the full name of NITI Aayog.
  - (8) Explain concept of Digital India.
-